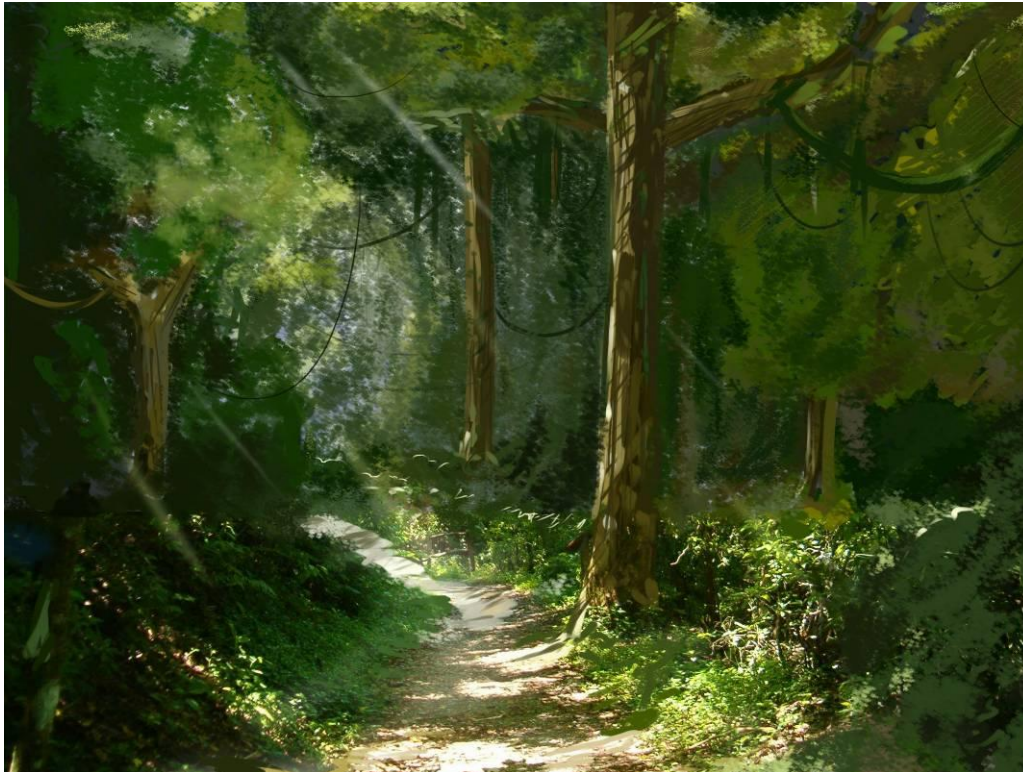

O BOSQUE

(PROXECTO INTERDISCIPLINAR DE 1º ESO)

**“As árbores son as
columnas da terra, se
as derrubamos o ceo
caerá sobre nós”
PROVERBIO HINDÚ**

CAPÍTULO II: BOSQUES PENSADOS (DESCRIPCIONES LITERARIAS)

As árbores son uns
bos compañeiros.
Teñen a vantaxe
sobre os homes de
que non falan tan
alto.
Ás veces, só ás
veces, rumorean.
(M. Delibes, La
sombra del ciprés es
alargada)

Un día llegaron unos hombres a la fraga de Cecebre, abrieron un agujero, clavaron un poste y lo aseguraron apisonando guijarros y tierra a su alrededor. Subieron luego por él, prendieronle varios hilos metálicos y se marcharon para continuar el tendido de la línea.

Las plantas que había en torno del reciente huésped de la fraga permanecieron durante varios días **cohibidas** con su presencia, porque ya se ha dicho que su timidez es muy grande; al fin, la que estaba más cerca de él, que era un pino alto, alto, **recio** y recto, dijo:

-Han plantado un nuevo árbol en la **fraga**.

Y la noticia, propalada por las hojas del eucalipto que rozaban el pino, y por las del castaño que rozaban el eucalipto, y por las del roble que tocaban las del castaño, y las del abedul que se mezclaban con las del roble, se extendió por toda la espesura. Los troncos más elevados miraban por encima de las copas de los demás y, cuando el viento separaba la **fronda**, los más apartados se asomaban para mirar.

-¿Cómo es? ¿Cómo es?

-Pues es - dijo el pino- de una especie muy rara. Tiene el tronco negro hasta más de una **vara** sobre la tierra, y después parece de un blanco grisáceo. Resulta muy elegante.

-¡Es muy elegante, muy elegante!- transmitieron unas hojas a otras.

-Sus frutos- continuó el pino, fijándose en los **aisladores** -son blancos como las piedras de cuarzo y más lisos y brillantes que las hojas de acebo.

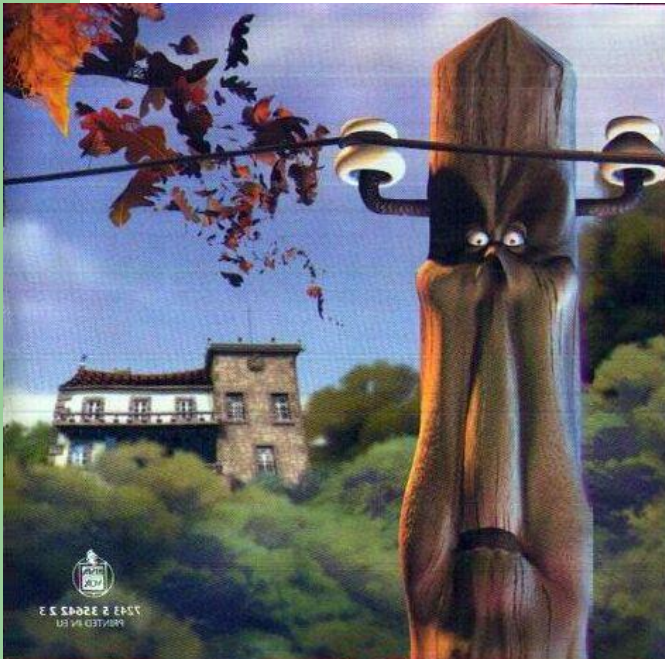
Dejó que la noticia llegase hasta los confines de la fraga y siguió:

-Sus ramas son delgadísimas, y tan largas, que no puedo ver dónde terminan. Ocho se extienden hacia donde el sol nace, y ocho hacia donde muere. Ni se tuercen ni se desmayan, y es imposible distinguir en ellas un nudo ni una hoja ni un brote.

Pienso que quizá no sea esta su época de **retoñar**, pero no lo sé. Nunca vi un árbol parecido.

Todas las plantas del bosque comentaron al nuevo vecino y convinieron en que debía de tratarse de un ejemplar muy importante. Ninguno se atrevía a dirigirse a él, y él, tieso, rígido, no parecía haber notado las presencias ajenas. Llegó el verano y los pájaros se hicieron entre la fronda tan numerosos como las mismas hojas. El eucalipto, que era más alto que el pino y que los más viejos árboles, daba albergue a una pareja de cuervos y estaba orgulloso de haber sido elegido, porque esas aves buscan siempre los cúlmenes muy elevados y de acceso difícil ...

(El bosque animado, W. Fernández Flórez)

Hansel e Gretel vivían co seu pai, un pobre leñador, e a súa cruel madrastra, moi preto dun espeso bosque. Vivían con moitísima escaseza, e como non acadaban o alimento para os catro, os seus pais deberon formularse o problema e tratar de darlle unha boa solución.

Unha noite, crendo que os nenos estaban durmidos, a cruel madrastra díxolle ao leñador:

-Non hai bastante comida para todos; mañá levaremos aos nenos á parte máis espesa do bosque e deixaremos alí. Eles non poderán atopar o camiño a casa e así desprenderémonos desa carga-.

Ao principio, o pai opúxose rotundamente a ter en conta a cruel idea da malvada muller.

-Como imos abandonar aos meus fillos á sorte de Deus, quizais sexan atacados polos animais do bosque- berrou anoxado.

-De calquera xeito, así morreremos todos de fame- dixo a madrastra, e non descansou ata convencer ao débil home de levar adiante o malévolo plan que trazara.

Mentres tanto os nenos, que en realidade non estaban durmidos, escoitaron toda a conversación. Gretel choraba amargamente, pero Hansel consolábaa.

- Non chores, querida irmanciña- dicía el- eu teño unha idea para atopar o camiño de regreso a casa.

Á mañá seguinte, cando saíron para o bosque, a madrastra deulles a cada un dos nenos un pedazo de pan.

-Non debes comer este pan antes do xantar.- díxolles- Iso é todo o que teredes para o día.

O dominado e débil pai e a madrastra acompañáronos até adentrarse no bosque. Cando penetraron na espesura, os nenos quedaron atrás, e Hansel, facendo faragullas do seu pan, foinas deixando caer con disimulo para ter sinais que lles permitisen logo regresar a casa.

Os pais leváronos moi dentro do bosque e díxéronlles:

-Quedádevos aquí ata que veñamos buscarvos.

Hansel e Gretel fixeron o que os seus pais ordenaran, pois creron que cambiarían de opinión e volverían por eles.

Pero cando se achegaba a noite e os nenos viron que os seus pais non aparecían, trataron de atopar o camiño de regreso. Desgraciadamente, os paxaros coméranse as faragullas que marcaban o camiño. Toda a noite andiveron polo bosque con moito temor observando as miradas, observando o brillo dos ollos das feras, e a cada paso perdíanse máis naquela espesura.

Ao amencer, case mortos de medo e de fame, os nenos viron un paxaro branco que voaba fronte a eles e que para animalos a seguir adiante lles aleteaba en sinal amigable. Seguindo o voo daquel paxaro atoparon unha casiña construída toda de pans, doces, bombóns e outras confituras moi saborosas.

Os nenos, cun apetito terrible, correron até a rara casiña, pero antes de que puidesen dar unha dentada aos riquísimos doces, unha bruxa detívoos.

A casa estaba feita para atraer aos nenos e cando estes se atopaban no seu poder, a bruxa matábaos e cociñábaos para comelos.

(A casiña de chocolate, Irmáns Grimm)

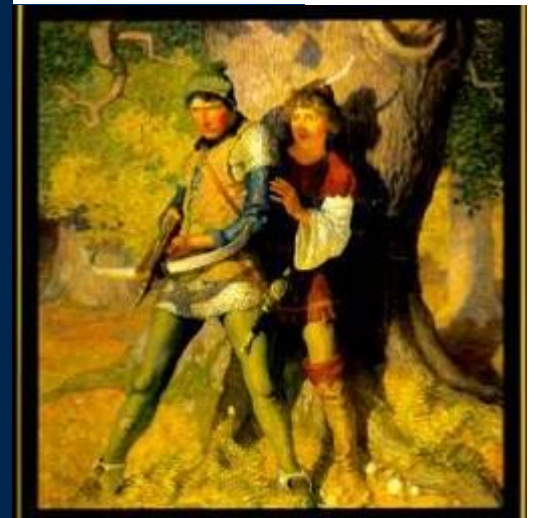

Acababan de chegar a un dos claros cando, de súpeto, Dick botouse de cara ao chan entre unhas silvas e comezou a arrastrarse lentamente cara atrás buscando o abrigo dun bosqueciño. Matcham, presa de gran turbación, non comprendía o motivo daquela fuxida-, imitoulle, e até chegar ao refuxio da espesura non se atreveu a volveuse para pedirlle a Dick unha explicación.

Por toda resposta, Dick sinalou co dedo.

No extremo oposto do claro elevábase sobre os outros árbores un abeto, cuxa escura follaxe recortábase contra o ceo. O seu tronco, recto e sólido coma unha columna, elevábase uns quince metros sobre o terreo, e a esta altura bifurcábase en dúas macizas ramas, e na pinza que formaban, como mariñeiro subido no mastro, atopábase un home cuberto cun verde tabardo, vixiando por todas partes.

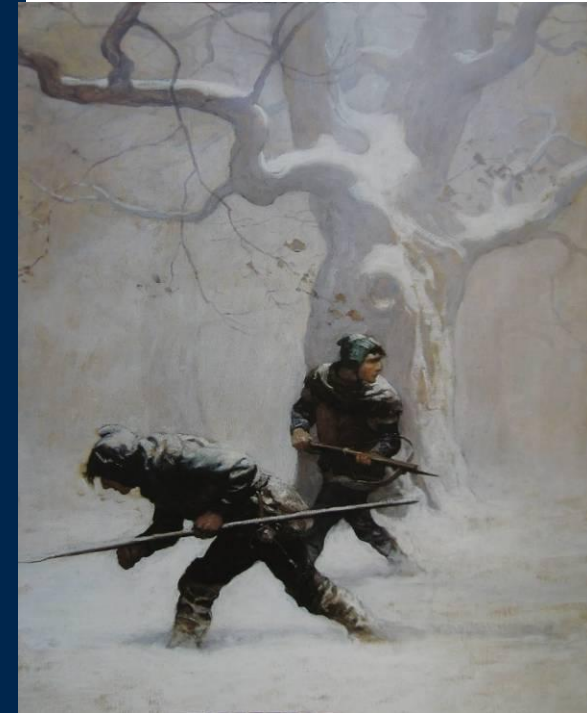
O sol relucía nos seus cabelos; cunha man facía sombra sobre os ollos para albiscar na distancia, e lentamente volvía a cabeza dun a outro lado coa regularidade dun mecanismo.

Os dous mozos cambiaron unha expresiva mirada. -Probemos pola esquerda -dixo Dick-. Por pouco caemos tontamente na trampa, Jack.

Dez minutos despois chegaban a un camiño trillado. -Non coñezo esta parte do bosque – observou Dick-. Onde nos conducirá este carreiro? -Sigámolo -dixo Matcham.

Algúns metros máis aló seguía o camiño até a crista dun monte, e desde alí descendía bruscamente cara a unha zanxa en forma de cunca. Ao pé, como saíndo dun espeso bosquecillo de espinos en flor, dous ou tres muros sen tellado, ennegrecidos como pola acción do lume, e unha longa e solitaria cheminea mostraban as ruínas dunha casa.

(A frecha negra, R. L. Stevenson)

Non había alí ningunha árbore e o sol caía de cheo sobre a superficie de pedra. As ramas das árbores que crecían ao pé da parede estendíanse, tesas e inmóbiles, como para recibir a calor. Onde todo lles parecera antes tan avellentado e gris, brillaban agora os pardos e os ocres e os grises e negros da cortiza, lustrosos como coiro encerado. Nas copas das árbores había un claro resplandor verde, como de herba nova, coma se unha primavera temperá - ou unha visión fugaz da primavera- flotase ao redor.

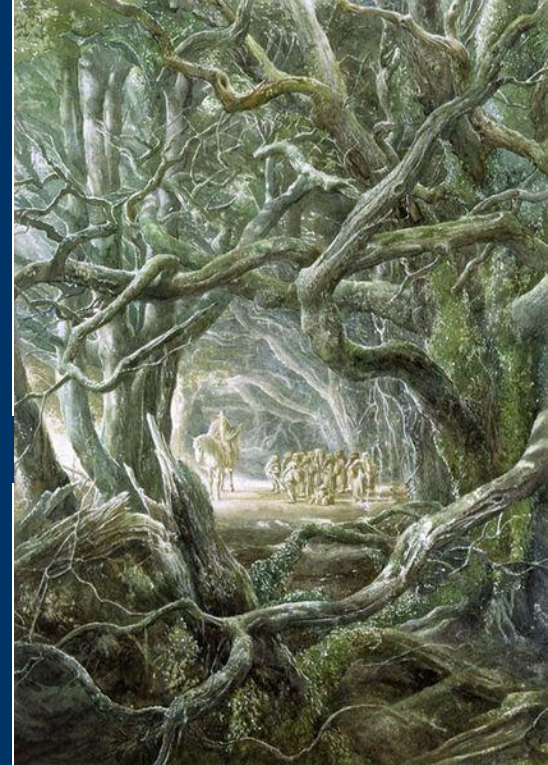
Na cara do muro de pedra víase unha especie de escalinata: quizá natural, labrada polas inclemencias do tempo e o desgaste da pedra, pois os chanzos eran desiguais e bastos. Arriba, case á altura das cimas das árbores, había unha cornixa, debaixo dunha rocha. Nada crecía alí excepto unhas poucas herbas e malezas no bordo e un vello tronco de árbore onde só quedaban dúas ramas retortas; semellaba case a silueta dun home vello e encorvado que estaba alí de pé, parpadeando á luz da mañá.

Rubiron pola parede. Se os chanzos non eran naturais foran labrados para pés máis grandes e pernas máis longas que os dos hobbits. Sentíanse demasiado impacientes e non se detiveron a pensar como era posible que xa recobrasen as forzas e que as feridas e raspóns do cativerio houbesen cicatrizado dun modo tan notable. Chegaron ao fin ao bordo da cornixa, case ao pé do vello tronco; subiron entón dun salto e volvéronse dando as costas ao outeiro, respirando profundamente e mirando cara ao leste. Viron entón que se internaron no bosque só un tres ou catro millas: as copas das árbores descendían pola pendente cara á chaira. Alí, preto das marxes do bosque, unhas altas volutas de fume negro alzábanse en espiral e viñan flotando e ondulando cara a eles.

-O vento está a cambiar -dixo Merry-. Sopra outra vez do leste. Fai fresco aquí.

-Si dixo Pippin-. Temo que só sexan uns raios pasaxeiros e que pronto todo sexa gris outra vez. Que mágoa! Este vello bosque semellaba tan distinto á luz do sol. Case me gustaba o lugar.

-Case gustábache o bosque! Moi ben! Unha amabilidade nada común -dixo unha voz descoñecida-. Dádevos a volta que quero vervos as caras. Eu case sentín que non me gustabades, pero non nos apresuremos. Volvédevos! -Unhas mans grandes e nodosas pousáronse nos ombreiros dos hobbits e obrigáronos a darse volta, xentilmente pero cunha forza irresistible; dous grandes brazos alzáronos no aire.

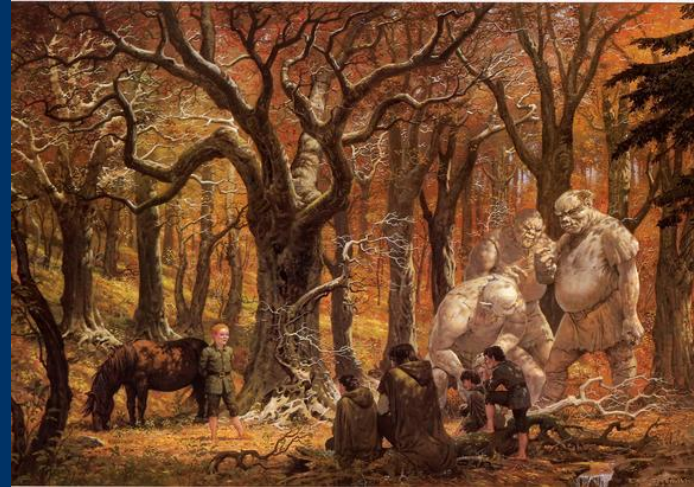
Atopáronse entón mirando unha cara de verdade extraordinaria. A figura era a dun home corpulento, case de troll, de polo menos catorce pés de altura, moi robusto, cabeza grande, encaixada entre os ombreiros. Era difícil saber se estaba vestido cunha materia que parecía unha cortiza gris e verde, ou se isto era a pel. En todo caso os brazos, a unha certa distancia do tronco, non tiñan engurras e estaban recubertos dunha pel parda e lisa. Os grandes pés tiñan sete dedos cada un. Da parte inferior da longa cara colgaba unha barba gris, abundante, case ramosa nas raíces, delgada e mofosa nas puntas.

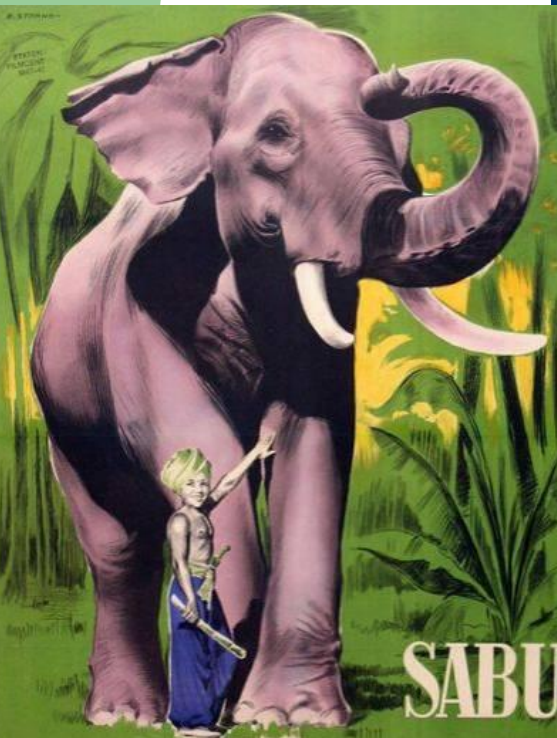

Pero nese momento os hobbits non miraron outra cousa que os ollos. Aqueles ollos profundos examinábanos agora, lentos e solemnes, pero moi penetrantes. Eran de cor castaña, atravesados por unha luz verde. Máis tarde, Pippin tratou a miúdo de describir a impresión que lle causaron aqueles ollos.

-Un diría que había un pozo enorme detrás dos ollos, colmado de séculos de recordos e cunha longa, lenta e sólida reflexión; pero na superficie alumeaba o presente: como o sol que centellea nas follas exteriores dunha árbore enorme, ou sobre as ondulacións dun lago moi profundo. Non o sei, pero parecía algo que crecía da terra, ou que quizá durmía e era á vez raíz e follas, terra e ceo, e que espertase de súpeto e te examinase coa mesma lenta atención que dedicara aos seus propios asuntos interiores durante anos interminables.

(O señor dos aneis, J. R. Tolkien)

Produciuse entón, nas filas dos elefantes, un barritar furioso. Logo, o silencio pechouse e Kala Nag púxose en marcha. Ás veces, un feixe de herba alta varrialle os flancos como unha onda azouta os costados dun barco; outras notaba que unha rama colgante de pementa silvestre rabuñáballe o lombo, ou ben unha cana de bambú rompía por onde el metera antes os seus ombreiros. Pero desprazábase con sixilo, avanzando polo espeso bosque de Gato como a través dunha fumeira. Subía, pero aínda que o pequeno Toomai fixouse nas estrelas, que se vían entre os claros, non podía adiviñar en que dirección ían.

Despois, Kala Nag chegou á cima dunha ladeira e parouse un momento. Toomai distinguía as puntas das árbores, unha enorme pel estendida ao longo de quilómetros e quilómetros á claridade da Lúa, e a bruma dun branco azulado sobre o río, ao fondo, moi lonxe. Inclínouse cara adiante e mirou. E deuse conta de que o bosque espertouse e bulía de vida e ruídos. Un gran morcego marrón, dos que comen froita, pasou rozándolle unha orella.

Un porco espín entrechocou as súas púas, que resoaron na espesura.

E na escuridade, entre as árbores, escoitou como un xabaril fochicaba e fungaba con tremenda impaciencia entre a terra húmida e quente.

Despois as ramas pecháronse por encima del. Kala Nag partiu lentamente. Logo descendeu ao val, xa non cun paso tranquilo, senón como un canón tolo sobre un noiro abrupto. Os seus enormes membros movíanse coa regularidade dos pistóns dun motor, cubrindo máis de dous metros dunha soa zancada, e a pel das súas costas cruxía ao formar enormes engurras nas articulacións.

A maleza abríase violentamente ante o avance do elefante, cun ruído de tea esgazada. As árbores novas, que apartaba cos seus ombreiros, a dereita e esquerda, endereitábanse de golpe e azoutábanlle os costados. Como lanzaba a cabeza a un lado e a outro para abrirse paso, longuísimas grilandas de lianas enredábanse nas súas defensas. Entón, o pequeno Toomai esmagouse sobre a enorme caluga, por medo de que unha rama, co seu movemento, o arroxase ao chan.

(Toomai dos elefantes, R. Kipling)

O caimán subiu resueltamente á praia, axitando a súa pesada cola; non esperou máis o jaguar e lanzouse sobre el tratando de romperlle as escamas que non atravesan nin as balas dunha carabina. Dun zarpazo, logrou arrincarlle un ollo e abrirlle un costado. O reptil deu un ruxido prolongado de dor e desfíxose do seu inimigo tirándoo contra uns troncos, para embestilo e trituralo. Desgraciadamente para el, a falta do ollo fíxolle errar o branco e só aferrou a cola. O xaguar lanzou un aullido terrible: o réptil arrincáralla. A fera, desesperada, saltou sobre o iacaré que, cegado, retrocedía ao pantano. Aferrados o un ao outro caeron ao auga e debatéronse entre a espuma que se tinguía de sangue. Despois, na ribeira apareceu o xaguar, nun estado deplorable. -Mañá o caimán flotará e serviralle de almorzo- dixo o catalán.

Os filibusteros seguiron pola beira da lagoa, coidándose dos réptiles venenosos que merodeaban por alí. Ao mediodía o Corsario, ao ver aos seus homes cansos logo da ininterrompida camiñada de dez horas, ordenou facer un alto.

Para economizar os poucos víveres que levaban e que serían preciosos durante o cruce da selva, saíron a recoller alimentos silvestres.

O hamburgués e o africano dedicáronse a recolectar os vegetales e Carmaux e o catalán saíron de caza.

- É increíble que nestas selvas non haxa nin un gato-queixouse Carmaux.

-Non nos faltarán xaguares.

-Non ves por aí unha cabritiña, catalán do meu corazón-

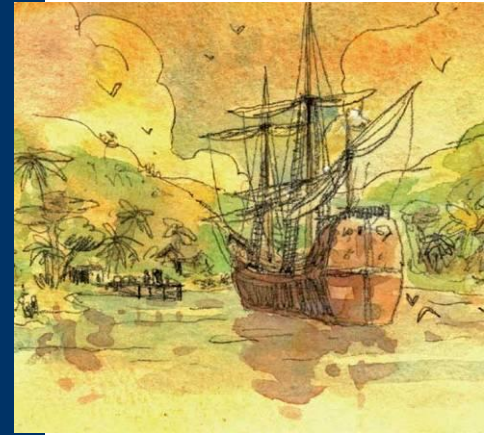
Sorpresivamente, un animal de medio metro de longo, avermellado, patas curtas e cola peluda, saltou diante deles. Sen saber que clase de animal era, Carmaux apuntou e disparou. O animal deu un brinco e fuxiu, deixando tras de si un regueiro de sangue. Carmaux lanzouse tras el.

-¡Para!- berrou o catalán-. ¡Vas romper o nariz!

O animal fuxía a cen e Carmaux xa ía darlle alcance cando aquel, extenuado pola perda de sangue, deixouse caer xunto a un tronco.

Carmaux precipitouse sobre el, pero foi recibido por un cheiro tan terrible, que caeu cara atrás afogado.

-¡Pola morte de todas as quenllas do océano! ¡Que rebente esta carroña!

-Non teño valor para chegar ao teu lado- berroulle o catalán, tapándose o nariz. -Que pasa?. Estou mareado. -Tenche fumigado un zorrino. Estarás perfumado unha semana enteira. Non te movas, vou por ramas para afumarte.

-¡Demos!... ¡Prefiro vermas con xaguares!

A calor era intensa. Os filibusteros levaban as roupas empapadas en suor. Camiñaban polas marxes dunha lagoa desprovista de árbores, de onde se levantaba unha lixeira néboa portadora de miasmas. Por sorte, ás catro da tarde divisaron un bosque; internáronse na súa sombra húmida reanimados, pero o grito do negro que pechaba a fila detívooos: un anaco de tela flotaba nun pantano verde. Achegáronse ao estanque cenagoso, que parecía unha lingua de auga disecada, e viron unha pluma de gorro español e, moi preto dela, cinco pequenas clavixas cuxa cor fixo estremecer aos filibusteros.

-¡Os dedos dunha man!... ?exclamaron ao mesmo tempo Carmaux e Wan Stiller.

-¡Que horrible morte a dese soldado!

(O corsario negro, E. Salgari)

A un lado e a outro da xeada canle erguíase un escuro bosque de abetos de ceñudo aspecto. Facía pouco que o vento desposuíra ás árbores da capa de xeo que os cubría e, no medio da escasa claridade, que se ía debilitando por momentos, parecían inclinarse uns cara a outros, negros e sinistros. Reinaba un profundo silencio en toda a vasta extensión daquela terra. Era a desolación mesma, sen vida, sen movemento, tan solitaria e fría que nin sequera bastaría dicir, para describila, que a súa esencia era a tristeza. Nela había os seus asomos de risa; pero dunha risa máis terrible que todas as tristezas..., unha risa sen alegría, como o sorrir dunha esfinxe, tan fría como o xeo e con algo da severa dureza do infalible. Era a maxistral e inefable sabedoría da eternidade ríndose do fútil da vida e do esforzo que supón. Era o bárbaro e salvaxe deserto, aquel deserto de corazón xeadado, propio dos países do norte.

Pero, malia todo, alí había vida; o que significaba, sen dúbida, todo un reto. Pola pendente da xeada canle baixaba penosamente unha fileira de cans que semellaban máis ben lobos. A escarcha cubría unha grosa pelaxe. O alento xeábaselles no aire en canto saía da súa boca, era despedido cara atrás en vaporosa espuma ata pousarse nos seus pés, onde se cristalizaba. Os cans levaban senllos arrees de corpo, coma tirantes, que os mantiñan unidos a un trineo que arrastraban. O vehículo, unha especie de caixón, fora construído de recias cortizas de abedul, carecía de coitelas ou patíns, e toda a súa superficie inferior descansaba sobre a neve. A parte dianteira do trineo estaba volta cara arriba, a fin de que puidese penetrar pola gran ola de neve branda que lle dificultaba o paso. Atada fortemente sobre o trineo, víase unha caixa estreita e longa, rectangular. Había tamén outros obxectos: mantas, unha gran machada, unha cafeteira e unha tixola; pero o que ocupaba a maior parte do sitio dispoñible, destacándose sobre todo o demais, era a caixa estreita e longa, de forma rectangular.

Diante dos cans, calzando anchos e brandos zapatos de pelo para a neve, avanzaba traballosamente un home. Detrás do trineo ía outro. Dentro, na caixa, ía un terceiro para quen todo esforzo había xa terminado: unha vítima daquel salvaxe deserto, un vencido que non se movería nin loitaría xa máis, esmagado, aniquilado por el.

Ao deserto non adoita gustarlle o movemento. Toma como unha ofensa a vida, porque vida é movemento, e el tende sempre a destruílo. Xea a auga para non deixala correr cara ao mar; róuballes a savia ás árbores - ata xearlles o potente corazón; e con maior ferocidade, e por máis terrible modo aínda, aniquila e obriga a someterse ao home. Ao home, que é o máis inquedo que a vida ofrece, sempre en rebelión, xustamente en contra da idea de que todo movemento acaba co cese do mesmo.

(Colmillo branco, J. London)

Ás doce deu o guía o sinal de marcha. O país tomou logo un aspecto moi agreste. Ás grandes selvas sucedéronlle os bosques de tamarindos e de palmeiras ananas, e logo extensas chairas áridas. erizadas de árbores raquílicas e sementadas de grandes canturrais de sienita. Toda esta parte do alto Bundelbund, pouco frecuentada polos viaxeiros, está habitada por unha poboación fanática, endurecida nas prácticas máis terribles da relixión india. A dominación dos ingleses non puido establecerse regularmente sobre un territorio sometido á influencia dos raxás, a quen xa lle fora difícil alcanzar nos seus inaccesibles retiros dos Vindhias. Varias veces víronse bandadas de hindús feroces que facían un ademán de cólera ao observar o rápido paso do elefante. Por outra banda, o parsi evitábaos no posible, considerándoos como xente de mal encontro. Víronse poucos animais durante esta xornada, e apenas algúns monos que fuxían facendo mil contorsións e acenos que divertían moito a Picaporte.

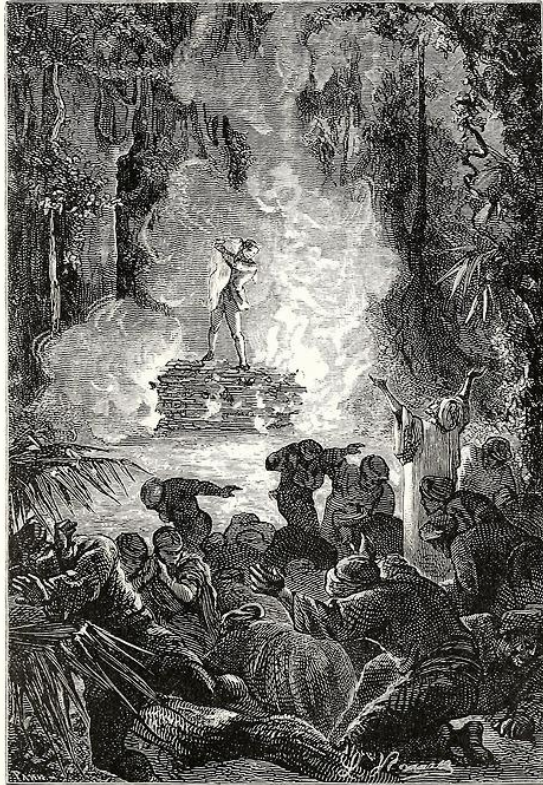

Entre outras ideas había unha que inquietaba moito a este pobre rapaz.

Que faría mister Fogg do elefante cando chegase á estación do Allahabad? Levaríallo? ¡Imposible! O prezo do transporte engadido ao da compra, sería unha ruína. Venderíao, ou lle daría liberdade? Ese apreciable animal ben merecía que se lle tivese consideración. Si por casualidade mister Fogg llo regalase, moi apurado veríase el, Picaporte, e isto non deixaba de preocuparlle. Ás oito da noite xa quedaba traspasada a principal cadea dos Vindhias, e os viaxeiros fixeron alto ao pé da aba septentrional nun "bungalow" ruinoso. A distancia percorrida durante a xornada era de vinte e cinco millas, e restaba outro tanto camiño para chegar á estación de Allahabad. A noite estaba fría. O parsi acendeu dentro do "bungalow" unha fogueira de ramas secas cuxo calor foi moi apreciado.

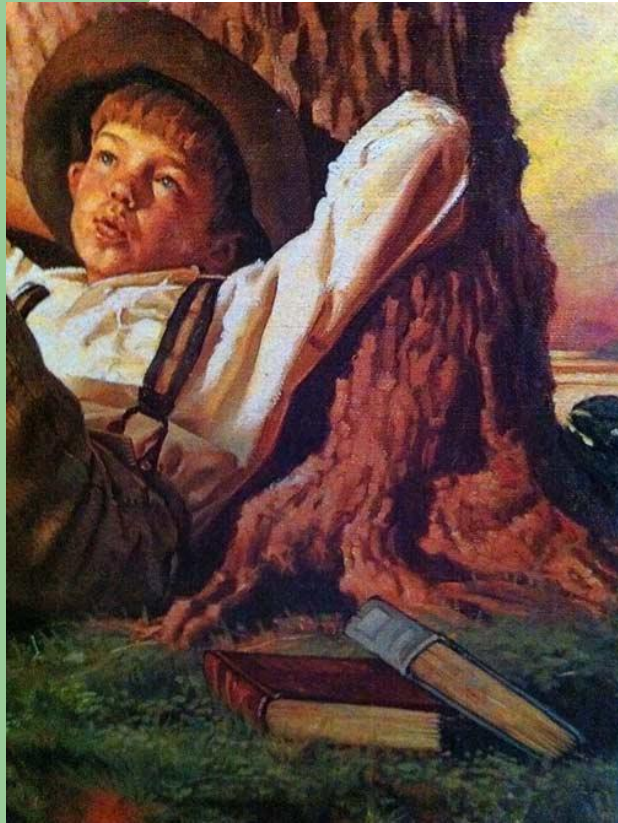

A cea compúxose coas provisións compradas en Kholby. Os viaxeiros comeron cal xente rendida e cansa. A conversación, que empezou con algunhas frases entrecortadas, terminouse con sonoros ronquidos. O guía estivo vixiando xunto a Kiouni, que se durmiu de pé, apoiado no tronco dunha árbore grande.

Ningún incidente ocorreu aquela noite. Algúns ruxidos de lobos, tigres e de panteiras perturbaron algunha vez o silencio, mesturados cos agudos chios dos monos. Pero os carnívoros contentáronse con berrar e non fixeron ningunha demostración hostil contra os hóspedes do "bungalow".

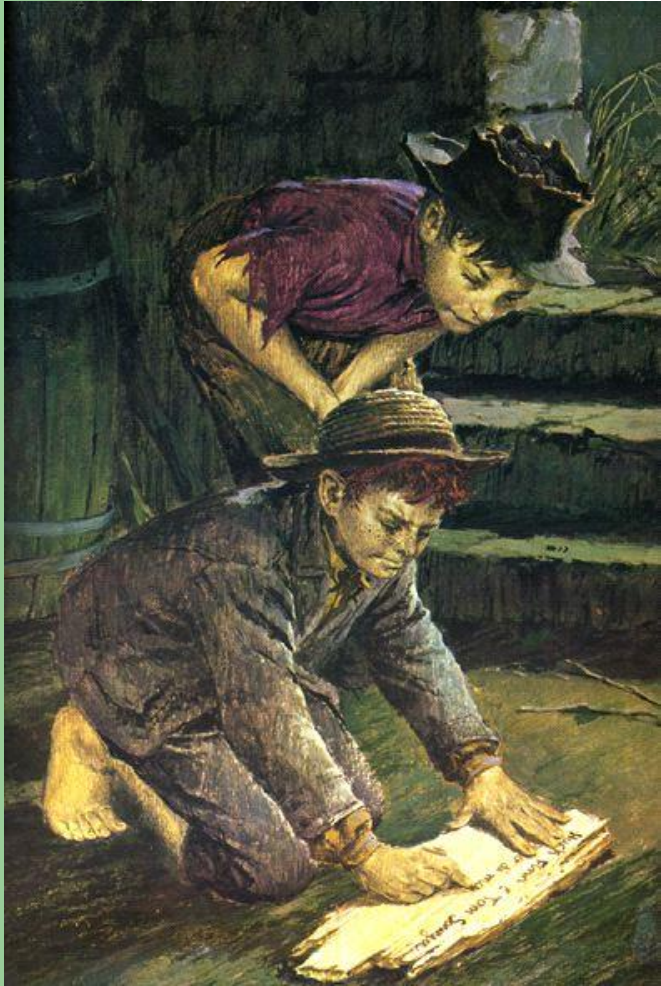
Sir Francis Cromarty durmía pesadamente como un bravo militar curtido en fatigas. Picaporte, durante un soño axitado, repetiu as volteretas da véspera. En canto a mister Fogg, descansou tan apaciblemente coma se se atopara na súa tranquila casa de Saville-Row.

(A volta ó mundo en 80 días, J. Verne)

Cando Tom despertou á mañá seguinte preguntouse onde estaba. Incorporouse, frotándose os ollos, e deuse conta ao fin. Era o alba gris e fresca, e producían unha deliciosa sensación de paz e repouso a serena calma na que todo xacía e o silencio dos bosques. Non se movía unha folla; ningún ruído ousaba perturbar o gran recollemiento meditativo da Natureza. Pingas de orballo tremían na follaxe e na herba. Unha capa de cinza cubría o lume e unha tenue espiral de fume azulado alzábase, recta, no aire.

Joe e Huck durmían aínda. Oíuse moi lonxe no bosque o canto dun paxaro; outro lle contestou. Despois percibiuse a martelada dun picamadeiros. Aos poucos o gris indeciso do amencer foi blanqueando, e ao propio tempo os sons multiplicábanse e a vida xurdía. A marabilla da Natureza, sacudindo o soño e poñéndose ao traballo, mostrouse diante dos ollos do rapaz meditabundo. Unha diminuta eirugaverde chegou arrastrándose sobre unha folla chea de orballo, levantando dous terzos do seu corpo no aire de tempoen tempo, e como olisqueando en derredor para logo proseguir o seu camiño, porque estaba «medindo». segundo dixo Tom:

e cando o verme se dirixiu cara el espontaneamente, o rapaz seguiusentado, inmóbil coma unha estatua, coas súas esperanzas no aire, ou caídas segundo que o animalíño seguise vindo cara a el ou parecese inclinado a irse a calquera outro sitio; e cando, ao fin, a eiruga reflexionou, durante un momento angustioso, co corpo arqueado no aire, e despois baixou decididamente sobre unha perna de Tom e emprendeu viaxe por ela, o corazón brincoulle de ledicia porque aquilo significaba que ía recibir un traxe novo: sen sombra de dúbida, un deslumbrante uniforme de pirata. Despois apareceu unha procesión de formigas, procedentes de ningún sitio particular, e afanáronse nos seus varios traballos; unha delas pasou forcexando virilmente cunha araña morta, cinco veces maior que ela, nos brazos, e arrastrouna verticalmente por un tronco arriba. Unha "xoaniña", con lindas manchas escuras, rubiu a vertixinosa altura dunha herba, e Tom inclinouse sobre ela e díxolle:

*Xoaniña, xoaniña, á túa casa voa...
na túa casa hai lume,
os teus fillos quéimanse;*
e a xoaniña levantou o voo e marchou a
decatarse; o cal non sorprendeu ao raparigo,
porque sabía de antigo canto de crédulo era
aquele insecto en materia de incendios, e tivérase
divertido máis dunha vez a costa da súa
simplicidade. Un escarabello chegou despois,
empurrando a súa pelota con enérxica tozudez, e
Tom tocoulle co dedo para verlle encoller as
patas e facerse o morto. Os paxaros armaban xa
unha buliciosaalgarabía. Un paxaro-gato, o
mesmo dos bosques do Norte, parouse nunha
árbore, sobre a cabeza de Tom, e empezou a
imitar o canto de todos os seus veciños cun tolo
entusiasmo; un «galo» berrón abateuse como
unha labarada azul e relampante e detívose sobre
unha rama, case ao alcance de Tom; torceu a
cabeza a un e outro lado, e mirou aos intrusos
con ansiosa curiosidade.

(As aventuras de Tom Sawyer, M. Twain)